

የኢሳን (የሶማሌ ጎሳ) ውለታ ፣ አማራ እንዳይረሳ!!

ህይወት ያለው ፍጡር ሁሉ ፣ ቀኑ ሲደርስ እንደሚያልፍ ሁሉ፣ ከፉም ሆነ ደግ ነገር ፣ እድሜ አለው። ለአስራ ሰባት አመታት ኢትዮጵያውያንን ሲያሰቃይ የኖረው ብልሹው የነመንግስቱ ሃይለማርያም አመራር፣ አገሪቷን ለወራሪዎች ሲያስረክብ፣ ‘አማራን የማጥፋቱን ነገር፣ አደራ’ ያላቸው ይመስላል።

በወያኔና አነግ ስር የወደቀቸው ኢትዮጵያ ፣ የመጀመርያው ሰለባ ፣ የሆነው ያው የፈረደበት፣ ያልጠረጠረና ያልተሰናዳው አማራ ነበር። በደርግና በገዛ መሃይምን ልጆቹ፣ በአድሃሪነት ተፈርጆ፣ ትጥቁን ፈትቶ፣ ሃብት ንብረቱን ተዘርፎ፣ መሬቱን ፣ ተቀምቶ ፣ በጅምላ ብዙ ሺህ አማራ እንደተፈጀ ይታወቃል። የተረፈውም፣ ለድህነት ተዳርጓል ። በዳር አገር ይኖር የነበረው አማራ ፣ ከደረሰበት መከራና ድንጋጤ ሳያገግም ፣ ወያኔና አነግ በአዋጅ ጦርነት አውጀው በርካታ ሺ አማሮች ተፈጁ። እልቂቱ እድሜ ለአነግ እና ወያኔ፣ ዛሬም አላሰለሰም ። በተለይ በሃረር ፣ በአርሲ፣ በባሌ ፣ በወለጋ፣ በጂማ፣ በኢሉባቦር፣ እልቆመሳፍርት የሌለውን አማራ፣ አነግ በቁም እያቃጠለና ቆዳቸውን እየገፈፈ፣ አይን እየጎለጎለ፣ ምላስ እየቆረጠ፣ አንገት እየቀላ፣ ገደል እየከተተ፣ ሴቶች እየደፈረ፣ መፍጀቱ የቅርብ ግዜ ትወስታ ነው። ጉድ እኮ ነው ያሰኛል። የዛሬቱ ኢትዮጵያ፣ ወራሪ አሮሞዎች አሳዳጅ፣ ነባሩ አማራ ደግሞ ተሳዳጅ፣ የሆነባት አገር መሆኗ ። የአቢይ አነግ መንግስት፣ ገና በመውተርተር ላይ ያለውን፣ ያማራ ድርጅት አባላት በሃሰት ወንጀሎ፣ አስር የሚያንገላታው፣ የሚገድለው፣ አይቀሬውን የሞት የሽረት ትግል፣ ለመግታት ነው። ይህ ከንቱ ሙከራ ነው። መሬት በሺህ አመቱ ለባለቤቱ ነውና፣ የአሮሚያቸውን ህልም ፣ እንደ ጉም መትነኑ አያጠራጥርም። ጀግናው ሶማሌ ያለይሉኝታ ተስፋፊን አሮሞ፣ ከአጋዴን መንግሥት እንዳስወጣ ሁሉ፣ ሌሎችም ነባር ኢትዮጵያውያን፣ አያደርጉትም ማለት አያስደፍርም።

ኢሳ (ሶማሌ)፣ አማራን ከአነግ የታደገ፣ ጀግና ነው

“ሰው ማለት፣ ሰው የሆነ ነው፣ ሰው የጠፋ እለት ” የሚለው ያበው አባባል ፣ የድንቅ ወገኖቻችንን ፣ የኢሳዎችን ማንነት እንድናነሳ ግድ ይላል። አነግ በገጠር ሃረርጌ የፈጀው አማራ ሳያንስ፣ ድሬዳዋም ከተማ፣ ያልታጠቁን አማሮች ጭፍጨፋ፣ ከመቅጽበት ያቆሙት ጨዋና ጀግኖች የኢሳ (ሶማሌ) ያገር ሽማግሌዎች ነበሩ። የወራሪ አሮሞዎች ተጠሪ ነኝ ባዩ አነግ፣ አማራውን ከአጽመርስቱ የሚያፈናቅለው መጤ ነህ ብሎ ነው። የዛሬ 28 አመት አነግ ድሬደዋ የፍጻመውን ማንሳት፣ ለዚህ ጸሃፊ ቀላል አደለም። በኢሳ/ ሶማሌዎች ጣልቃ-ገብነት ነበር የአነግ ፍጅት ፣ በ68 አማሮች ግድያ ብቻ ያባራው። ከሚችሉ መሃል ፣ የዚህ ጸሃፊ እናትና አንድ አንቱ ይገኙበታል። “ዝናብ ሳይመጣ ሁሉ ቤት፣ እንግዳ ሳይመጣ ሁሉ ሴት” እንዲሉ፣ የሰው ማንነት የሚታወቀው በክፉ ግዜ ነው። ቀን የነደለበት አማራ፣ የጨዋው የኢሳን ፣ ውለታ ሊረሳ አይችልም።

አንባቢ ልብ ሊለው የሚገባው ሌላ ጉዳይ አለ። እነኝህ ሶማሌ ወገኖቻችን ፣ ይህን የመሰለ ለዕልና ያስዩት፣ ታምራት ላይኔ የተባለው፣ የወያኔ አገልጋይ፣ ድሬደዋ መጥቶ ፣ “አማሮች ምንትስ ይሏችሁ ስለነበር ፣ አሁን ግዜያችሁ ነው፣ ፍጂቸው” ብሎ ጃስ ባለ፣ በወራት ግዜ ውስጥ ነበር። ታምራት ይህን ሲል ፣ ታዳሚ ሶማሊዎች እንደተጸየፉት ፣ ቪዲዮን የተመለከተ ይገነዘባል። እግዜር ይባርካቸውና ኢሳዎች የበርካት ሺህ ያልታጠቁን አማሮችን ህይወት ድሬደዋ ታደገዋል። ጀግና ፣ ጀግናን ያከብራል። ኢሳ፣ ያማራን ጀግንነት ጠንቅቆ የሚያውቅ ስለሆነ፣ እነኝህን የክፉ ግዜ ወገኖቻችን፣ ድፍን ኢትዮጵያዊ በተለይ አማራው፣ አይረሳውም።

ሶማሌዎች ነባር ኢትዮጵያውያን እንደመሆናቸው መጠን፣ አትንኩኝ ባይ ስነልቦናቸው ግልጽ ነው ። የድሬዳዋ ኢሳዎች ፣ የአነግን የፈሪ ድርጊት ፣ የተጸየፉት ያልታጠቁን፣ ያልጠረጠረን፣ ሴትና ህጻናትን

ጭምር ኢድብቶ መግደል ስለሚረዱ ነው። በሃይለስላሴ ዘመነ መንግስት፣ ከዲሮ ሰይድ የሚባል ብርቱ የኢሳ ተወላጅ በትምርቱ፣ አቻ ያልነበረው ትዝ አለኝ። ለአራት አመታት ፣ ወደ ድሬደዋ ሄዶ መማር ስለነበረበትና የወላጆቹ አቅም አልፏቸዋል። ታዲያ አንድ ሻለቃ ደጀኔ በሻህ የሚባሉ ሰው፣ ከሶስት ልጆቻቸው ሳይለዩት፣ ልከው ያስጨርሡታል። ከዲሮ አሜሪካም ለትምርት ሄዶ፣ ከአንደኛ በታች ወጥቶ አያውቅም። ኢትዮጵያዊ በዋለበት ሁሉ ቁንጮ መሆን አለበት፣ የሚል ጽኑ እምነት የነበረው ወዲያ ኢሳ ጓደኛዬ።

የሶማሌዎች ጥንታዊ ኢትዮጵያዊነትና፣ ወራሪን አሮሞ “ጋላ” ያሉበት ምክንያት

የሶማሌዎች ታሪክ ከረዥሙ የኢትዮጵያ ታሪክ ሊነጠል የሚችል አደለም። አማራው ጋር የነበራቸው ዝምድናም ፣ የረዥም ትውልድ ታሪክ ነው። የመን የኢትዮጵያ አካል በነበረችበት ግዜም ሆነ ቀደም ሲል፣ ሶማልያ የኢትዮጵያ አካል ነበረች ። አጼ ዘርዐያእቆብ ፣ በውሃ እጥረት ይቸገሩ የነበሩን ወገኖቹን ለመታደግ፣ ከ 300 በላይ ኤላ (የውሃ ጉርጓድ) በአጋዴን ያስቆፈረው፣ በ 1450 አመተ ምህረት አካባቢ እንደነበር አይዘነጋም። ዛሬ ድረስ ቀብራ-ደሃር አካባቢ አገልግሎት የሚሰጡ ጉርጓዶቹ እንዳሉ፣ ምናልባት ብዙ ሰው አያውቅ ይሆናል። ይህ ክስተት ፣ አሮሞዎች ኢትዮጵያን (ሃረርን ጨምሮ) ከመውረራቸው 120 አመታት በፊት ነበር። የወያኔዎች አገልጋይ የነበረው አብዲ ኢሌ ፣ አማሮችን በቅርቡ ያስጨፈጨፈና፣ ቤተክርስቲያናትን ያቃጠለው፣ በጌቶቹ በወያኔዎች ትዛዝና አይዘህ ባይነት ነበር። ስለዚህ ድርጊቱ፣ ሶማሌዎች አይመለከትም። ሶማሌዎች በአማራ ወገናቸው ተመሳሳይ ወንጀል ፈጽመው አይውቁም። በተስፋፊ ቱርኮች ይደገፍ የነበረውን የግራኝን የጥፋት ዘመቻም፣ የሶማሌን ማንነት አይገልጽም። ሶማሌ ጀግና ፣ ለፍትህ ሚች ህዝብ ነው።

ሶማሌ ከ 400 አመታል በፊት ፣ ጋል የሚላቸውን አሮሞዎች ከድንበሩ እንዳበረረ ሁሉ፣ በቅርቡ ደግሞ፣ ከአጋዴን ነቃቅሎ የጣላቸው፣ ወራሪነታቸውን ስለሚያውቅ ነው። ጋላ የሚለው ስያሜ፣ ሶማሌ ለአሮሞ ያወጣላቸው ነው። ፍቺውም ሃይማኖት የለሽ ነው። ዛሬ በሰው አገር፣ አሮሞያ የሚል ምድር ከልለዋል። ይኸ ከንቱ ድካም ነው። በማን አገር? አሮሞያ ማለትም ወንጀል ነው።

ስለኢሳ ከተነሳ ፣ አንድ የሞቃዲሾ ተወላጅ የሆነ ሶማሌና ፣ ድሬደዋ (አፈተ-ኢሳ እሚባል ሰፈር) ተወልዶ ያደገ አማራን ታሪክ ላንሳ። ሁለቱ በስደት ካናዳ ገብተው ቶሮንቶ መሰናዶ ኮለጅ ይገናኛሉ። አማራው እንደ ወላጆቹ ፣ ሶማልኛን፣ አቀላጥፎ ስለሚናገር፣ ጓደኛዎቹ፣ ዋና ቋንቋቸው ሶማልኛ ነው። ሁለቱም ብሪቲሽ ኮለምቢያ ዩኒቨርሲቲ ገብተው በተለያዩ ምህንድስና ዘርፍ ከተመረቁ በኋል፣ የድህረ-ምረቃ ትምርታቸውን አገባደው፣ አንዱ ሞንትሬል፣ ሌላው ሎንዶን አንታሪዎ ይኖራሉ። ሁለቱም ኢትዮጵያውያን ነው ያገቡት ። ለ 38 አመታት ፣ ያልተለያዩት ጓደኛዎች ፣ ልጆቻቸውም፣ እንደ እህትና ወንድማማች ፣ የሚዋደዱ ናቸው። ኢትዮጵያዊው የድሬው ተወላጅ ፣ የዚህ ጸሃፊ ታላቅ ወንድም ነው። ስለዚህ ይህ ጸሃፊም እንደ ታላቅ ወንድም የሚያየውን ፋራህ መቅተልን ፣ለ32 አመታት ያህል ያውቀዋል። ከፋራህ የተማራቸው አንዳንድ ቁም ነገር በመትቀስ ጽሁፉን ይቋጫል።

ሶማሌዎች ለኢትዮጵያ የጠላትነት መንፈስ እንዲስርጻባቸው ያደረጉት የግብጽ መሀምራኖች መሆናቸው አንዱ ነው። ይህም የሆነው፣ከሶማልያ ነጻነት በኋላ፣ መምህራኖች ይመጡ የነበረው ከግብጽ ስለነበር ፣ እነኚህ መሀምራን፣ ኢትዮጵያውያንን እንድ ጭራቅ/ (ኢብሊስ) አድርገው ነበር የሚሰሉት አለ ።

ቀጥሎም ፣አንድ ህዝብ መሆናችንን የተረዳሁት ፣ በስደት ቢሆንም፣ ከጥንት ታሪካችን ፣ አንድ ህዝብ እንደነበርን ብዙ መረጃ ተገኝቷል። ይህም ፣ ሞቃዲሾ ውስጥ ፣ ለህንጻ ስራ መሬት በጥልቀት ሲቆፈር፣ ብዙ የኢትዮጵያ ጽሁፍ መገኘቱ ላንድነታችን አንድ ምስክር ነው የሚል ነብር።

ሌላው የጠቀሰው ነገር፣ ሶማሌዎች፣ ልክ እንደ ኢትዮጵያውያን በአለም ሁሉ በሰደት መበተን ነው። ሆኖም ሶማሌዎች ፣ኢትዮጵያ ውስጥ ብቻ እንዳገራቸው ተደላድለው መኖራቸው ፣ አሌ የማይባል ሃቅ ነው። ይኸም የጠበቀና የጠለቀ የስነልቦና አንድነት እንዳለን ፣ ሌላ ምስክር ነው የሚል ነበር።

ኢትዮጵያ ለዘላለም ትኑር

(ናአድ አፍራሳ)